

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

заможляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Богдана-Марія Фільц

В ТВОЇЙ ДУШІ БАГАТСТВО

**Одноголосі та двоголосі твори
для дитячих хорових колективів**

Упорядник
Хлебнікова Л.О.

УДК 78.087.68
ББК 85.314
Ф 57

Фільц Богдана-Марія

Ф 57 В твоїй душі багатство. Одноголосі та двоголосі твори для дитячих хорових колективів / Богдана-Марія Фільц; упоряд. Л.О. Хлебнікова. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 84 с.

ISMN 979-0-707534-09-0

Пісенна збірка “В твоїй душі багатство” розрахована на молодих виконавців — школярів. Твори розміщено за принципом ускладнення викладу і збільшення голосів.

Для вчителів музики шкіл різного типу, студентів та викладачів музичних та педагогічних навчальних закладів.

УДК 78.087.68
ББК 85.314

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

Богдана-Марія ФІЛЬЦ

**В ТВОЇЙ ДУШІ БАГАТСТВО
Одноголосі та двоголосі твори
для дитячих хорових колективів**

Упорядник

ХЛЄБНІКОВА Людмила Олександрівна

Головний редактор *Богдан Будний*
Музичний редактор *Володимир Островський*
Редактор *Надія Бульчак*

Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерний набір та верстка *Володимира Деркача*

Підписано до друку 27.05.2016. Формат 60x88/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 9,76. Умовн. фарбо-відб. 9,76

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

Від упорядника

Назву цієї збірки взято з вірша Йосипа Фиштика, на який Б.-М. Фільц створила пісню, що закінчується словами “Твоє багатство у твоїй душі”. Знаючи понад півстоліття мисткиню, вважаю: ці слова саме про неї. Який же заряд порядності та інтелігентності треба було дістати від батьків, щоб, залишившись у ранньому дитинстві круглою сиротою, не розлютуватися, не озлобитись, а зберегти шляхетність і усі кращі людські якості – безмежну доброту, врівноваженість, терплячість, спокійну вдачу.

Богдана Михайлівна народилася 14 жовтня 1932 року в мальовничому містечку Яворові на Львівщині. Майбутня мисткиня – яскрава представниця галицької композиторської школи, походить з дуже інтелігентного роду. Батько – Михайло Іванович Фільц, юрист за освітою, доктор права, адвокат, був широко відомим у Галичині своєю культурно-просвітницькою діяльністю: 15 років очолював Українське педагогічне товариство “Рідна школа”, місцеву “Просвіту”, музейне товариство “Яворівщина”, музичне товариство ім. М. Лисенка, працював головним редактором часопису “Українське слово”. Разом з дружиною заснував філію Вишого музичного інституту ім. М. Лисенка.

Мати – Ярослава Романівна Рудницька, племінниця легендарної співачки Соломії Крушельницької, закінчила філософський університет Львівського університету, вільно володіла українською, польською, німецькою, грецькою і латинською мовами, прослухала лекції по музикології в цьому ж університеті, прекрасно грала на фортепіано, викладала теорію музики в Учительській жіночій семінарії та філіалі Вишого музичного інституту ім. Миколи Лисенка. І хоча в родині зростало четверо дітей – син Роман і 3 доньки – Христина, Іванна, Богдана, молоде подружжя брало активну участь у культурному житті Яворова. А син і доньки виховувалися у старих інтелігентних традиціях, в атмосфері родинного тепла, українського патріотизму і любові до мистецтва, навчалися гри на скрипці і фортепіано у місцевій музичній школі та робили помітні успіхи в музиці. Маленька Богдана зростала під впливом великого друга родини Станіслава Людкевича і згодом стала його улюбленою ученицею.

У привітній оселі Фільців часто гостювали видатні композитори зі Львова – Станіслав Людкевич і Василь Барвінський, а також різні музиканти і артисти, які приїздили до Яворова на запрошення батьків майбутньої композиторки, виступали в Народному домі з концертами та грали в театральних виставах. І діти завжди з нетерпінням чекали дорогих гостей, з якими було дуже цікаво. Особливо запам’ятався маленькій Богдані приїзд славетної і чарівної Соломії Крушельницької до Гребенова – містечка в Карпатах, коли вся її родина відпочивала на запрошення професора С. Людкевича у його віллі. Незабутня зустріч з Великою Артисткою і близькою родичкою (бабуся Богдани Ольга Рудницька була її двоюрідною сестрою) відбулась на веранді садиби С. Людкевича наприкінці серпня 1939 р. Усім членам родини на все життя залишилась в пам’яті довірлива і дуже щира розмова С. Людкевича, мами, бабусі зі співачкою світової слави, напрочуд осяйною і привітною та дуже цікавою у спілкуванні.

Але щасливе і безхмарне родинне життя Фільців тривало недовго: у жовтні 1939 року заарештували батька і засудили до розстрілу (згодом вирок замінили 25-літнім ув’язненням; реабілітували через 50 років!). Матір разом з доньками (брат загинув у Львові під час німецької окупації) вислали до Казахстану, де вона померла від голоду у 1944 році.

Осиротілі дівчатка після закінчення війни повернулися в Україну вже самі. Меншими сестричками – Іванкою (1926 р. н.) і Богданкою (1932 р. н.) — опікувалася Христинка (1923 р. н.) дорогою до Львова, де мамині родичі оточили дівчаток теплом та турботою і створили умови для здобуття вищої освіти.

Богдана Фільц навчалася у Львівській спеціальній музичній школі-десятирічці (нині – ім. Соломії Крушельницької) по класу фортепіано і у 1951 році вступила до Львівської консерваторії. Спочатку закінчила історико-теоретичний (1956), а через 2 роки – композиторський (1958) факультети, клас професора Станіслава Людкевича. Потяг до знань привів молодого талановитого музиканта до Києва, до аспірантури відділу музикознавства Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії Академії наук України (нині інститут носить ім’я Максима Рильського). І знову Б.-М. Фільц щастить – адже вона писала дисертацію на тему “Методи хорових обробок українських народних пісень у творчості українських радянських композиторів” й блискуче захистила її у 1964 році під науковим керівництвом

славетного композитора, академіка Льва Миколайовича Ревуцького. З того часу Богдана Фільц успішно поєднала музикознавчу, композиторську, виконавську і музично-громадську діяльність. А в інституті пройшла шлях від молодшого до провідного наукового співробітника. Б.-М. Фільц є автором монографій “Хорові обробки українських народних пісень” (1965), “Фортепіанна творчість Віктора Косенка” (1965), “Український радянський романс”, (1970), “Гармонія солоспіву” (1979) та ін., розділів до “Історії української музики”, статей до “Української музичної енциклопедії” тощо.

Завдячуючи своїм прекрасним учителям Станіславу Людкевичу і Левку Ревуцькому, композиторка перенесла у сучасність глибоко душевну українську лірику. Музикознавці справедливо вважають композиторську творчість Богдани Фільц самобутнім і неповторним явищем, багатим і різноманітним. Крім симфонічних і камерних інструментальних творів вагоме місце в її творчому доробку займає хорова музика різноманітних жанрів для різних складів – мішаних, жіночих, чоловічих хорів на вірші українських поетів і сакральна музика на канонічні тексти.

Музика Богдани Михайлівни сповнена душевного тепла, впливає на почуття, тому близька і маленькій дитині, і дорослій людині. Композиторка працює в різних жанрах, створює педагогічний репертуар для майбутніх піаністів, скрипалів, віолончелістів, бандуристів, ксилофоністів, інструментальних ансамблів, пише романси і молитви, здійснює обробки народних пісень. І усе, що йде від її душі, неодмінно глибоке, витончене, одухотворене, натхненне.

Та найбільше композиторка віддає своє серце і талант музиці для дітей - вокальній та інструментальній, хоровій та фортепіанній.

Особливо плідно працює вона в галузі дитячої хорової музики, створила близько 250 творів і вмістила їх у авторські збірники: “Від льоду до льоду” (1965), “Смерічка (1973), “Любимо землю свою” (1977), “Ладоньки” (1982), “Хорові акварелі” (1982), “Від зими до зими” (1983), “Земле моя” (1985), “Весняний дзвін” (1987), “Жива криниця” (1998), “Сонце в жменьці” (2000), “Світе тихий” (2000), “Золоте весельце” (2007), “Зацвіла в долині” (2007), “Збірка дитячих пісень Б. Фільц у супроводі бандури” (2007).

Щедра піснярська муза Богдани Фільц подарувала юні низку чудових творів, які з любов'ю співають і в дитячому садочку, і в початковій школі, і в професійних позашкільних хорах. А її пісня “Любимо землю свою” на вірші Миколи Сингаївського стала справжнім гімном українських дитячих хорових колективів. Невипадково в 90-ті роки минулого століття на Співочому полі у м. Кам'янець-Подільську під керівництвом незабутньої Елеонори Виноградової пісню-гімн “Любимо землю свою” виконували 3 000 учнів загальноосвітніх шкіл. На хоровій асамблеї в Києві, присвяченій першій річниці дня Незалежності, зведені хори під орудою Т. Копилової співали цей величний твір у палаці “Україна” (700 хористів) і на Хрещатику. Конкурси дитячих хорових колективів у Києві, Рівному традиційно відкривають чи завершують цією піснею.

Полюбили Богдану Фільц і юні латиші: в Ризі у 80-х роках, у Домському соборі, прекрасно виконав пісню “Любіть землю свою” латиською мовою хор хлопчиків спеціального музичного хорового училища ім. Е. Дарзіня під орудою хормейстера Яніса Еренштрейтса, автора латиського перекладу (а фірма “Мелодія” записала і видала у 1983 р. платівку “Сувенір Ризького Домського концертного залу”).

Нещодавно Богдана Михайлівна закінчила творити свою першу дитячу оперу “Лісова школа” на лібрето Т. Савчинської-Латик за її ж однойменною віршованою казкою. Оперу незабаром виконуватимуть солісти і хор молодшої групи Великого дитячого хору Національної радіокомпанії України (хормейстер Олена Барановська, художній керівник хору Тетяна Копилова).

Талановита композиторка і науковець, Богдана Фільц ще й відома як громадська діячка. Її незаперечні успіхи визнані високими званнями і перемогами на конкурсах. Богдана Михайлівна Фільц:

- заслужена діячка мистецтв України;
- лауреат мистецьких премій ім. Миколи Лисенка і Віктора Косенка;
- лауреат Всеукраїнського конкурсу композиторів “Духовні псалми III тисячоліття”;
- кандидат мистецтвознавства, доктор філософії (з мистецтва);
- стипендіатка Фонду інтелектуальної співпраці “Україна XXI століття”.

Нагороджена орденом Святої Варвари.

Притаманні мисткині жіноча м'якість і ліричність виявляються і в житті, і в творчості. Богдана Михайлівна полонить щирістю і сердечністю, тому її люблять і шанують діти, сини, онуки, невістки, колеги.

З роси і води Вам, дорога ювілярко!

*Людмила Хлебникова,
кандидат педагогічних наук,
доктор філософії з педагогіки,
член Національної всеукраїнської
музичної спілки*

ОДНОГОЛОСІ ХОРИ

Твоє багатство

Вірші Й. Фиштика

Музика Б. Фільці

tr За - лиш ку - то - чок

tr

у ду - ші для тих, ко - го ще не зна -

еш. Ти під - рос - теш. За - цві - туть са - ди. І хтось

mf

mf

f *mp*

ска - же то - бі на - вес - ні:

mf

“Ба - гат - ство у ду -

ші у ду - ші ти ма -

poco a poco diminuendo

еш".

pp

Залиш куточок
У душі
Для тих,
Кого ще
Не знаєш.

Ти підростеш.
Зацвітуть сади.
І хтось скаже
Тобі навесні:
“Багатство
У душі,
У душі
Ти маєш”.

Дзвенять дзвінки

Вірші Ф. Малицького

Музика Б. Фільці

Бадьоро, рухливо

Дзве-

нять дзвін - ки по всій Вкра - ї - ні, дзве-нять, і кли-чуть, і гу -

дуть. І зграй - ка - ми у дні о - сін - ні

до шко-ли ма-лю-ки і - дуть. І - дуть у-пер-ше всі ве - се - лі, щоб

вчи - ти - ся чи - тать, пи - сать. І - дуть в міс - тах, і - дуть по се - лах,

бо хо - чуть все на сві - ті знать. І // знать.

8vb - -

Дзвенять дзвінки по всій Україні,
Дзвенять, і кличуть, і гудуть.
І зграйками у дні осінні
До школи малюки ідуть.

Ідуть уперше всі веселі,
Щоб вчитися читать, писать.
Ідуть в містах, ідуть по селах,
Бо хочуть все на світі знать.

Дзвенять дзвінки по всій Україні
Дзвенять, і кличуть, і гудуть.
Та малюків у дні осінні
Учителі вже в школі ждуть.

Ідуть із ранцями до школи,
Ідуть в ясні найкращі дні.
Віта їх сонце ясночоле
І усміхається усім.